

В. РОСІН

ПОЛІТ БАРВІНКА НА МІСЯЦЬ

ДИТВИДАВ

Переклад з російської

І. ЗАВІСТОВСЬКОЇ

Малюнки

В. ГРИГОР'ЄВА та К. ПОЛЯКОВОЇ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ УРСР
Київ 1960

Пригода ця почалась ось з чого. Прочитав якось Барвінок книжку про Місяць.

„Книжка—це все-таки книжка,—міркував він,—а от якби самому побувати, подивитись, що там робиться—це вже інша річ“. І надумав Барвінок полетіти на Місяць. А коли він щось собі надумав, то вже неодмінно досягне свого. Така вже в нього наполеглива вдача.

Барвінок одразу ж заходився будувати ракету. Так, так, справжнісіньку ракету з кабіною для пасажирів.

Але одному будувати важко, і він узяв собі в помічники Огірочка. Звичайно, помічник з нього не такий уже й добрий, а все ж хоч що-небудь зробити може. Правду кажучи, жодної ще справи не доводив Огірочок до кінця, терпцю йому не ставало. Почне ото, бувало, загвинчувати гайку, а за хвилину вже й покине це і заходиться цвяхи вбивати. Увіб'є один цвях, другий, та й це йому набридне, і тоді починає планку стругати. І так увесь час: одної справи не закінчить, береться за іншу. Ось яким він був, цей Огірочок.

Одного ранку Барвінок ішов лісовою галявиною і зустрів Ромашку.

— Давно тебе не бачила. Де ти був, що ти робив?—зупинила його Ромашка.

— Я будував ракету і був дуже заклопотаний. А тепер збираюсь полетіти на Місяць.

— На Місяць?—перепитала Ромашка.—У тебе там є знайомі чи родичі?

— Нікого в мене там немає,—відповів Барвінок,—але я хочу першим зустріти на Місяці Новий рік. Ялинку і повну скриньку іграшок я приготував уже. Вони в ракеті. А можливо, що й вимпел пощастить там, на Місяці, побачити.

— Це той вимпел, який закинули в ракеті з Землі на Місяць? А на ньому написано „Союз Радянських Соціалістичних Республік, вересень, 1959 рік“?

— Звичайно, той, адже іншого там немає.

— А скажи, будь ласка, скільки ж часу треба летіти? Адже Місяць дуже далеко.

— Далеко,—погодився Барвінок,—дуже далеко. Якщо поїхати поїздом—на це пішов би цілий рік. Літак ТУ-104 летітиме двадцять діб. Це дуже довго, та й не ходять на Місяць ні поїзди, ні літаки. Тому полетимо в ракеті. Через тридцять шість годин ми будемо на Місяці... Спочатку я хотів узяти з собою Огірочка, але потім передумав. Ненадійний він товариш у такій подорожі. Вчив я його, вчив, а толку не добився. І все це тому, що вітер у нього в голові. Йому аби тільки гуляти. За місяць навчивсь лише скафандр на себе натягати. Мені з ним летіти ніяк не можна. Хочеш,—запропонував Барвінок,—полетимо разом. Кращого помічника мені й не треба...

А в цей час Огірочок у круглій шапочці з хвостиком, причаївшись, стояв за кущем, і чув цю розмову. Як тільки Барвінок і Ромашка відійшли далі, він тихенько вийшов із своєї схованки, випередив їх і, підбігши до ракети, що стояла на галявині, шмигнув у відчинений люк, навіть не піднявши шапочки, яка злетіла в нього з голови.

— Не хочете мене брати, то я сам полечу,—образившись, сказав він і почав натискати на кнопки пульта управління. Раптом люк кабіни автоматично зачинився і пролунав страшений вибух.

Огірочок ударився об стінку кабіни і набив на голові величезну гулю. Він дуже злякався і почав натискати геть на всі кнопки, щоб зупинити ракету. Але було вже пізно. Ракета летіла все швидше й швидше.

Барвінок і Ромашка попадали, приголомшені вибухом. Коли вони опам'яталися, то побачили, що на землі лежить шапочка з хвостиком.

— Це шапочка Огірочка!—закричав Барвінок.— Він полетів у ракеті, а тепер, мабуть, сам жалкує.— Як він там буде один, на Місяці?

— Бідний! Як же йому допомогти?—запитала Ромашка і вже хотіла заплакати.

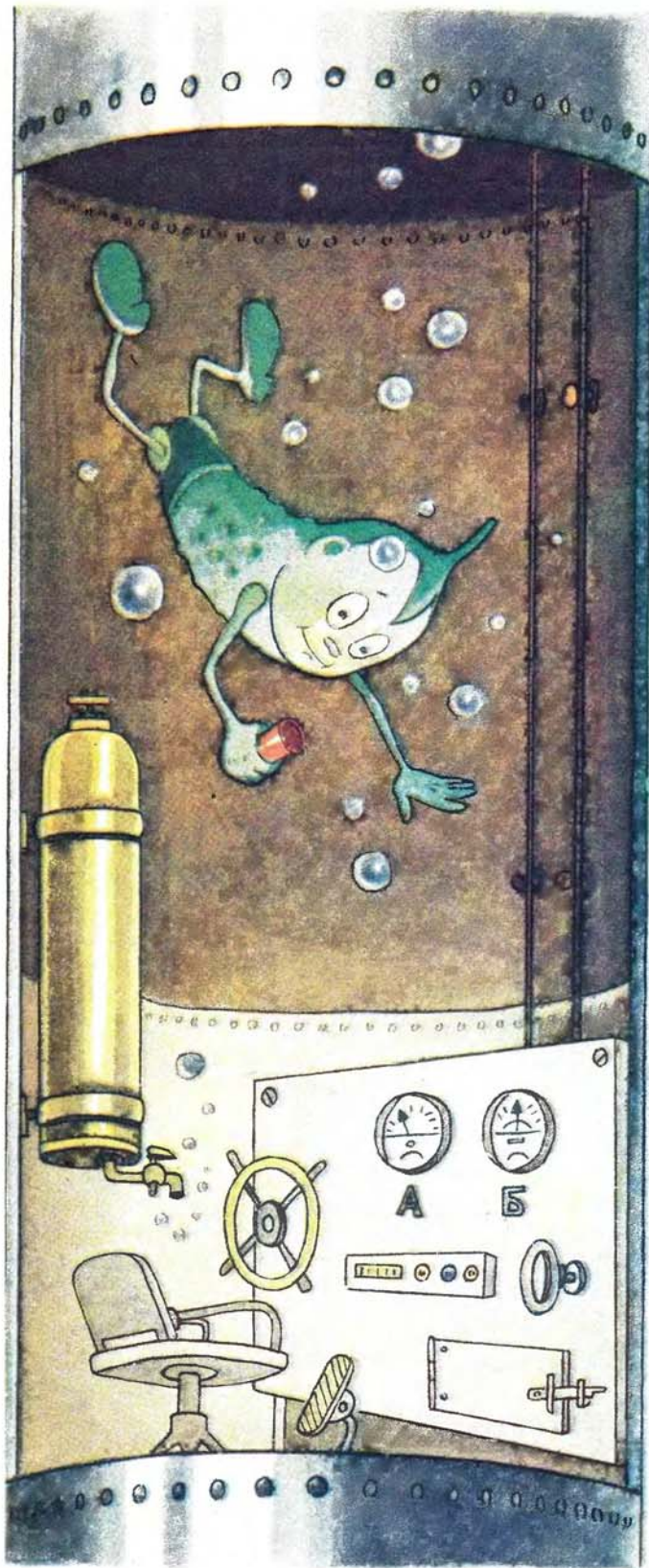
— Не треба рюмсати,—сказав Барвінок.— Збудуємо другу ракету й полетимо його виручати.

— Тоді давай швидше будувати,—зраділа Ромашка, і вони зразу ж узялись до роботи.

Тим часом ракета все більше віддалялася від Землі. Спочатку Огірочок сидів засмучений, а потім йому захотілося пити. Він ступив крок уперед і раптом, наче повітряна кулька, підлетів під стелю. Огірочок з усіх сил задригав руками й ногами, щоб спуститися на підлогу, але це не допомогло.

Чіпляючись за стінки ракети, Огірочок сяк-так добрався вниз головою до бідона з водою. Він одкрутив кран, але вода не полилася в склянку, а повисла в повітрі.

Такого Огірочок ніколи ще не бачив, і від здивування випустив з рук склянку. Але склянка не впала на підлогу, а повільно піднялась до стелі. Так Огірочок і плавав у повітрі поряд із склянкою.

Під час польотів на Місяць завжди так буває. Та хіба Огірочок про це знав?

Висячи під стелею, він бачив у кабіні ракети багато приладів, рубильників, кнопок. Над ними на маленьких табличках були цифри й написи. Але що це за написи, що означають цифри—Огірочок збагнути не міг.

У школі він сміявся з добрих учнів, називав їх маміями та чистьохами і казав, що зможе обійтись без арифметики й мови. Тільки тепер Огірочок гірко пошкодував, що погано вчився. Та було вже пізно.

Барвінок і Ромашка збудували нову ракету. Вона була ще кращою за першу, і відважні мандрівники незабаром прилетіли на Місяць.

У спеціальних скафандрах вони вийшли з кабіни. Було холодно й темно. Потім почався жаркий день, стало видно, але можна було бачити, як на небі мерехтіли зірки. Так уже

завжди на Місяці: зірки видно і вночі, й удень. І небо там не блакитне, а темне.

Барвінок і Ромашка думали, що їм доведеться довго лізти на гори, обходити величезні кам'яні брили. Але виявилося, що на Місяці зовсім не так, як на Землі.

Перескочивши через уламок скелі, Ромашка раптом опинилася метрів за дванадцять від нього. Так само далеко скочив і Барвінок.

— Дивна річ,—сказала Ромашка.—Ніколи раніше я так не стрибала.

— Справді,—погодився Барвінок,—і я ніколи так не стрибав ще...

Вони не знали, що на Місяці всі речі в шість разів легші, ніж на Землі, а м'язи в Ромашки й Барвінка залишились такі ж самі, тому обоє вони стали в шість разів дужчі.

Раптом Ромашка помітила хвіст ракети, який стирчав з ущелини.

— Огірочок десь тут!—вигукнула Ромашка.—Він не міг далеко піти звідси.

Швидко пробираючись уперед, мандрівники помітили,

що на горі тоне крижинка. Правда, нічого в цьому дивного не було. Адже термометр показував 120 градусів тепла. Незабаром із крижини, з'явилися руки, ноги, а потім і весь Огірочок. Від нього йшла пара, як від чайника, що закипає.

Підійшовши до Огірочка, Барвінок запитав у нього:

— Що ти робив на верхівці гори?

— Коли я прилетів на Місяць,—розповідав Огірочок,— тут було ще видно і так гаряче, що я місця собі не знаходив.

„Так,—думаю,—і пропасти можна. А що як вилізти на гору? Може, там буде прохолодніше“. Але тільки-но я видерся туди, як раптом стало темно і холодно. Я так замерз, що перетворився в крижинку.

Минуло не менше двох тижнів, поки я почав відтавати. Але на цьому моя біда не кінчилася. Потім мені знову стало так гаряче, що я мало зовсім не розтанув.

— У тебе в скафандрі є регулятор тепла й холоду,—сердито сказав Барвінок.—Чому ти не користувався ним?

— Я забув, як ним користуватися.

— А навіщо ти без дозволу заліз до ракети?

— Я не знав, що вона полетить,—тихо сказав Огірочок.—Я...

Ромашка побачила, що заходить сварка, і запропонувала:

— Потім поговорите, потім...

— Поговоримо, — неодмінно поговоримо, — сказав Барвінок, — а тепер підемо шукати вимпел.

„Вимпел? А що це таке?“ — подумав Огірочок, але запитати не наважився.

Утрюх вони пішли по Місяцю. На його поверхні не було ні деревця, ні кущика, ні травинки. Мандрівники спускалися в кратери, зазирали в ущелини, підіймались на скелі.

Більш за всіх метушився Огірочок. Він бігав то в один бік, то в інший і навіть перевертав найменші камінчики.

— Послухай, — зупинив

його Барвінок.—Ти знаєш, що ми шукаємо?

— Звичайно, знаю,—відповів Огірочок.—Ми шукаємо вимпел.

— Нащо ж ти зазираєш під каміння?

— А як же? А може, він туди заховався.

— Хто заховався?

— Вимпел, хто ж іще,—сказав Огірочок і ображено додав:—Та чого ти причепився до мене?

— Я не причепився, а хочу знати: чув ти що-небудь про вимпел чи ні? Відповідай!

Огірочок переступав з ноги на ногу, щось бурмотів під ніс, а потім признався:

— Я забув. Ось допіру пам'ятав і вже забув.

— Не знав, не знав і забув,—посміхнувся Барвінок.—Тоді слухай.—І розповів про вимпел, про те, як він опинився на Місяці.

Троє друзів довго шукали вимпел, але знайти його ніяк не могли. Вилізши першим на височенну скелю, Барвінок вигукнув:

— Увага! Перед нами море.

— От і чудово, — зрадив Огірочок.—Нарешті я зможу скупатися.

І не встиг ніхто й слова

вимовить, як він скочив зі скелі сторч головою.

Але Огірочкові не пощастило скупатися. Замість бризок знялася вгору хмара пилу. В морях і озерах на Місяці немає води. Вона вся давно вже випарувалась.

Коли пил трохи осів, стало видно, що Огірочок по пояс загруз в дно моря і щосили дригає ногами.

Барвінок і Ромашка витягли Огірочка і поставили на ноги. Цілком зрозуміло, що після такого стрибка Огірочкові боліла голова. Де вже там хворому шукати вимпел? Розшуки вирішили відкласти, і всі разом повернулися до ракети...

Барвінок і Ромашка почали готувати обід. Огірочок перев'язав собі голову рушником і так кумедно кривлявся, що Ромашка не могла втриматися від сміху.

— Сам нічого не робиш і нам заважаєш,— суворо промовив Барвінок.

Огірочок на кілька хвилин затих, а потім знову підстрибнув.

— Я піду погуляю. Може, голова перестане боліти.

— Далеко не йди, бо ще заблудишся,— застеріг Барвінок.

— Знаю, не маленький, — буркнув Огірочок і відчинив люк кабіни.

Коли Огірочок вийшов з ракети, йому ось що спало на думку: „Я сам знайду вимпел. Сам! Без Ромашки і без Барвінка“.

Надумав—і зробив. Він рушив до гір, які виднілись в даліні, і пройшов багато кілометрів, але так і не знайшов вимпела. Огірочок дуже втомився і вирішив, що пора вертатись назад. Але тут сталося лихо. Не розрахувавши стрибка, він звалився в ущелину. На щастя, ущелина була не дуже глибокою, і Огірочок одбувся невеликими синяками. Бідкаючись і потираючи боки, він видерся на гору і хотів по радіо зв'язатися з Барвінком. Для цього в скафандрі був радіопередавач. Та хоч як силкувався Огірочок, а настроїти апарат йому не вдалося. Може, передавач зіпсувався під час падіння. А може, Огірочок знову забув, як ним користуватися.

Знайти дорогу до ракети було дуже важко. Гірські хребти, незліченні ущелини були такі подібні одна до одної, що Огірочок не міг їх ніяк розпізнати. Навкруги розстелилася темна, позбавлена життя

поверхня Місяця. Куди йти, де правильний напрямок?

Огірочок дуже пошкодував, що не залишав позначок на дорозі. Вони б, напевне, допомогли йому тепер.

У нього завжди так. Спочатку зробить що-небудь, не подумавши, а потім пожалкує. Отакий уже він легковажний.

Звичайно, якби це сталося на Землі, друзі швидко знайшли б його. Але на Місяці, навіть на рівнину, далі двох кілометрів дорослої людини не побачиш. А маленького Огірочка й поготів.

Роздумуючи над тим, як повернутися до ракети, Огірочок пригадав, що в нього є пістолет. „Почують постріли і розшукають мене“, — подумав він і, вийнявши пістолет, натиснув на курок.

Огірочок стріляв і стріляв, але ніхто не з'являвся, ніхто не спішив йому допомогти. Йому й невтямки було, що на Місяці немає повітря і тому навіть пострілів з гармати там не почувеш. Огірочок гірко заплакав.

Кілька годин Барвінок і Ромашка розшукували Огірочка. Та його не було ніде. Вони дуже втомилися і ледве пересу-

вали ноги в глибокому поросі, але вперто йшли вперед. Хоч він і бешкетник, цей Огірочок, а залишати його в біді не можна. Раптом мандрівники помітили за виступом скелі Огірочка. Плечі у нього здригалися, він гірко плакав.

Та й не дивно. Кожний на його місці заплакав би. Бо це ж не жарти—заблудитися на Місяці!

Огірочок не почув кроків (ви вже знаєте, що на Місяці звуків не чути) і підскочив з переляку, коли Барвінок доторкнувся до його плеча. Побачивши друзів, Огірочок почав обіймати Ромашку і Барвінка. Він навіть хотів поцілувати їх, але заважав шолом скафандра.

Та як йому не радіти? Адже він знову зі своїми друзями.

На путі до ракети мандрівникам довелось перейти через гірський хребет. Підійматись угору було важко, і всі втомились. Навіть вертлявий Огірочок тільки сумно зітхав.

— Цікаво, що це таке?—запитала Ромашка, побачивши якусь річ, що лежала край урвища.

— Нічого цікавого там немає,—махнув рукою Огірочок, ледве переводячи дух.—Камінь і все. Його тут безліч.

Він тепер міг розмовляти з друзями,—Барвінок ввімкнув йому передавач у скафандрі.

— Ні, це не камінь,—пильно придивляючись, промовив Барвінок.—Здається, це...

Він не доказав і помчав уперед. За ним побігла й Ромашка. І вже останнім зашкандибав Огірочок.

Коли він підійшов ближче, то побачив, що Барвінок і Ромашка щось обережно розглядають і радісно посміхаються.

— Вимпел! Вимпел!—закричав Огірочок і, забувши про втому, побіг до друзів.

— Так, це вимпел,—сказав Барвінок.

— Подивіться, ось герб Радянського Союзу!—доторкнувся Огірочок пальцем до вимпела.

Барвінок зазначив на карті те місце, де знайдено вимпел, і здивовано пробурмотів:

— Цікаво, дуже цікаво... За два кілометри від нас.

— Тут, мабуть, глибока ущелина,—непевно сказала Ромашка.

— Або ж озеро без води,—сам над собою пожартував Огірочок, пригадавши, як він стрибав нещодавно в море.

Барвінок нічого не сказав і знову схилився над картою. Він щось рахував, а потім прошепотів:

— А що, коли...

— Що саме—„коли“?—почувши це, запитав Огірочок.

— А що, коли ми підемо на зворотний бік Місяця, якого з Землі не видно.

— От було б здорово!—заплескав у долоні Огірочок.— Підемо подивимось!

Друзі рушили вперед. Але незабаром вони зупинились. На зворотному боці Місяця була холодна ніч. І не дивно: адже цей бік Місяця зараз не освітлювався сонцем.

Огірочок поривався перейти на темний бік, але Барвінок не дозволив.

— Лізти навмання не можна,—сказав він.—Таку експедицію треба добре підготувати.

Однак Огірочок не послухав і ступив крок уперед. Ще мить, і він би зник у суцільній імлі. Але Ромашка встигла схопити його за ногу.

— Ти чого сваволиш?!—закричав Барвінок і з усієї сили трусонув Огірочка за плечі.

Огірочок ніколи ще не бачив Барвінка таким сердитим і дуже злякався. Він слухняно пішов за ним і всю дорогу до самої ракети не промовив ані слова.

В кабіні Огірочок забився в куток і, зиркаючи спідлоба, тихенько сопів. Але сидів так недовго. Як тільки на столі з'явився обід, Огірочок повеселішав і знову почав жартувати й сміятися.

Після обіду Барвінок зазирнув у календар і, лукаво примруживши очі, запитав:

— Який сьогодні день?

— Не знаю,—відповіла Ромашка.

— І я не знаю,—сказав Огірочок.

— Так знайте,—повідомив Барвінок,—сьогодні Новий рік! Наш перший Новий рік на Місяці!

— Ура!—закричав Огірочок і перекинувся через голову.

Барвінок відкрив скриньку з іграшками і разом з Ромашкою почав прикрашати ялинку. Огірочок їм більш завважав, ніж допомагав.

Потім вони натягнули антену і по радіо привітали всіх дітей Радянського Союзу з новорічним святом.

Ось так художники і намалювали їх.

ДОРОГІ БАТЬКИ ТА ВИХОВАТЕЛІ!

Напишіть нам, чи сподобалась
вашим дітям ця книжка, чи цікаві
в ній малюнки. Напишіть нам та-
кож, про що хотіли б ще дізнатися
ваші маленькі слухачі. Будемо
дуже вдячні вам за це.

Не забудьте, що наша адреса:
м. Київ, вул. Кірова, 34.
Дитвидав.

Редактор М. П. Лисич
Художній редактор В. М. Решетов
Технічний редактор О. Г. Калашикова
Коректор Л. В. Леонова

ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Росин Вениамин Ефимович
ПОЛЕТ БАРВИНКА НА ЛУНУ

Сказка

(На українском языке)

Здано на виробництво 13. VI. 1960 р. Підписано до друку 14. IX. 1960 р. Формат 60x92¹/₈. Фіз.
друк. арк. 2.5. Умовн. друк. арк. 2.5. Обл.-вид. арк. 2.42. Тираж 100 000. Зам. № 824.
Ціна 1 крб. 70 коп. З 1 січня 1961 р. ціна 17 коп.
Дитвидав УРСР. Київ, Кірова, 34.

Друко-хромолітографія «Атлас»
Головполіграфвидав Міністерства культури УРСР. Львів, Зелена, 20.